GRAS ADVIES
GROEN RECREATIE SPORT

Rapportage Quickscan flora en fauna

Helhoek te Groessen

Versie: 1.0

ONDERDEEL VAN DAGNL. DE ADVIESGROEP NEDERLAND

Colofon		
Titel	Rapportage Quickscan flora en fauna	
	Helhoek te Groessen	
Projectcode	P04719	
Versie	1.0	
Datum	18-06-2024	
Opdrachtgever	Hermsen Vastgoed Ontwikkeling B.V. Helhoek 28e, 6923PE Groessen	
Uitvoerder		
	GRAS Advies bv	
	Bedrijvenpark Twente 412	Huismanstraat 6
	7602 KM Almelo	6851 GT Huissen
Email	ecologie@grasadvies.nl	
Website	https://grasadvies.nl/	
Contactpersoon	[redacted]	
Telefoon	074 [redacted]	
Email	[redacted]@grasadvies.nl	

Inhoudsopgave

Samenvatting 4
1 Inleiding 5
2 Gebiedskenmerken en beoogde ontwikkeling 6
2.1 Gebiedsbeschrijving 6
2.2 Beoogde ontwikkeling 8
3 Onderzoeksmethodiek 10
4 Beschermde gebieden 12
4.1 Natura 2000 12
4.2 Natuurnetwerk Nederland 13
4.3 Gebieden van provinciaal belang 13
4.4 Houtopstanden 13
5 Beschermde soorten 14
5.1 Vrijgestelde soorten 14
5.2 Grondgebonden zoogdieren 14
5.2.1 Kleine marterachtigen 14
5.2.2 Steenmarter 15
5.3 Vleermuizen 15
5.4 Vogels 16
5.5 Reptielen 17
5.6 Amfibieën 18
5.7 Vissen 18
5.8 Ongewervelden 18
5.9 Flora 19
6 Conclusie en aanbevelingen 20
Bronnen 22

Bijlagen

Bijlage 1: Veldwerk inventarisatie en indicatoren

Samenvatting

Hermsen Vastgoed Ontwikkeling B.V. is voornemens om het projectgebied aan de Helhoek te Groessen te herontwikkelen. Hierbij wordt een deel van de bestaande panden gesloopt en wordt het terrein geherstructureerd met een duurzame inrichting met kleinere- en middelgrote logistieke bedrijven.

Om in het kader van ruimtelijke ontwikkeling te voldoen aan de Omgevingswet en daarbij mogelijke overtredingen van verbodsbepalingen te voorkomen, heeft GRAS Advies op verzoek van Hermsen Vastgoed Ontwikkelingen B.V. een verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna uitgevoerd op bovengenoemde locatie. Dit verkennend onderzoek inventariseert welke (wettelijk) beschermde (natuur)gebieden en plant- en diersoorten mogelijk aanwezig zijn en beoordeelt de effecten van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling op deze beschermde gebieden, soorten en hun plaatselijk leefgebied.

Met deze kennis is onderbouwd of de beoogde ontwikkeling redelijkerwijs uitvoerbaar is of dat mogelijk een aanvullend onderzoek, omgevingsvergunning op basis van het uitvoeren van flora- en fauna activiteiten, of andere maatregelen en/of vervolgstappen noodzakelijk zijn.

De belangrijkste conclusies en aanbevelingen zijn als volgt:

1 Negatieve effecten op beschermde (natuur)gebieden als gevolg van directe verstoring veroorzaakt door de beoogde ontwikkeling kunnen worden uitgesloten. Aanvullende maatregelen zijn hierdoor niet noodzakelijk. Wettelijke bescherming van houtopstanden is niet aan de orde.

2 Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden veroorzaakt door stikstofdepositie kan desgewenst nader worden onderzocht d.m.v. een stikstofberekening.

3 Negatieve effecten op de onderstaande beschermde soorten als gevolg van de beoogde ontwikkeling kunnen niet worden uitgesloten. Voor deze soorten is aanvullend onderzoek noodzakelijk.
- Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)
- Steenmarter
- Vleermuizen
- Huismus
- Gierzwaluw
- Kerk- en steenuil
- Rugstreeppad

Aanvullend soortenonderzoek
Omreden dat de aanwezigheid van door de Omgevingswet beschermde soorten en hun essentieel leefgebied niet kunnen worden uitgesloten, adviseert GRAS Advies deze soorten definitief vast te stellen, dan wel uit te sluiten d.m.v. een **aanvullend soortenonderzoek**.

Indien hiermee de aanwezigheid is vastgesteld, zal blijken of en welke vervolgstappen mogelijk en/of noodzakelijk zijn.

4 Het projectgebied maakt mogelijk deel uit van het leefgebied voor diverse (zang)vogels. Nesten van broedvogels mogen niet worden verstoord. Verstoring wordt voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, maatregelen te nemen zodat nesten geen hinder ondervinden, of een broedvogelinspectie en vrijgave te laten plaatsvinden vóór aanvang van desbetreffende werkzaamheden.

5 De aannemer, maar ook alle medewerkers; als in iedereen, behoud te allen tijde zijn of haar zorgplicht: De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de fysieke leefomgeving, inclusief in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken of ongedaan maken en c) het achterwege laten van schadelijke handelingen voor de natuur.

1 Inleiding

In opdracht van Hermsen Vastgoed Ontwikkeling B.V. heeft GRAS Advies een Verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna uitgevoerd aan de Helhoek te Groessen. De initiatiefnemer is voornemens om het projectgebied aan te herontwikkelen. Hierbij wordt een deel van de bestaande panden gesloopt en wordt het terrein geherstructureerd met een duurzame inrichting met kleinere- en middelgrote logistieke bedrijven.

De Omgevingswet verplicht bij dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen te toetsen of aanwezige beschermde (natuur)gebieden en plant- en diersoorten geen negatieve effecten ondervinden van de beoogde ingreep. Een quickscan, ofwel verkennend onderzoek, onderbouwt of deze ontwikkeling redelijkerwijs uitvoerbaar is of dat mogelijk verbodsbepalingen worden overtreden en een aanvullend onderzoek, omgevingsvergunning op basis van het uitvoeren van flora- en fauna activiteiten of andere maatregelen of vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Een verkennend onderzoek bestaat uit een bureaustudie en een eenmalig verkennend veldbezoek, ofwel locatiebezoek. Het inventariseert de mogelijke aanwezigheid van:

- beschermde (natuur)gebieden (nationaal en provinciaal beschermde gebieden en houtopstanden);
- beschermde flora (vegetatie en monumentale bomen);
- beschermde fauna (nationaal en internationaal beschermde diersoorten en vrijgestelde soorten);
- ongewenste invasieve exoten.

Met inachtneming van wettelijke kaders, de kenmerken van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling en de gerelateerde werkzaamheden wordt beoordeeld of deze beschermde gebieden, soorten en hun functioneel en/of essentieel leefgebied mogelijk negatieve effecten ondervinden van de beoogde ingreep. Indien relevant, wordt beoordeeld of dit invloed heeft op instandhoudingsdoelstellingen, wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied en de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Een verkennend onderzoek is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitsel geven over de afwezigheid van (beschermde) soorten en hun leefgebied. Wanneer een aanvullend onderzoek of omgevingsvergunning noodzakelijk wordt geacht of andere maatregelen worden geadviseerd, kan GRAS Advies adviseren over de planning en doorlooptijd van deze onderzoeken en/of procedures en begeleiding bieden in het vervolgtraject.

Verspreidingsgegevens
In dit rapport is informatie verwerkt afkomstig uit de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF). Deze informatie mag (zolang de datavoorziening niet open en toegankelijk is) zonder toestemming van BIJ12 niet worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar worden gemaakt.

Indien relevant, zal GRAS Advies verspreidingsgegevens die zijn verkregen door locatiebezoeken en overige veldinventarisaties binnen en/of rondom het projectgebied na een periode van 2 jaar openbaar maken binnen de omgeving van de NDFF.

Dit rapport presenteert de uitkomsten van het verkennend onderzoek en de eventuele noodzakelijke vervolgstappen.

Gebiedskenmerken van het huidige projectgebied en een globale beschrijving van de beoogde ontwikkeling zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 beschrijft de toegepaste onderzoeksmethodiek en de resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in hoofdstuk 4 en 5. Hier worden alle relevante gebieden en soorten beschreven die mogelijk voorkomen, inclusief het effect van de beoogde ontwikkeling op zowel deze soorten en gebieden, als op het beoogde project. De conclusies en aanbevelingen zijn opgenomen in hoofdstuk 6 waar de belangrijkste resultaten worden samengevat en verder wordt ingegaan op mogelijke gevolgen, maatregelen en (wettelijke) vervolgstappen.

2 Gebiedskenmerken en beoogde ontwikkeling

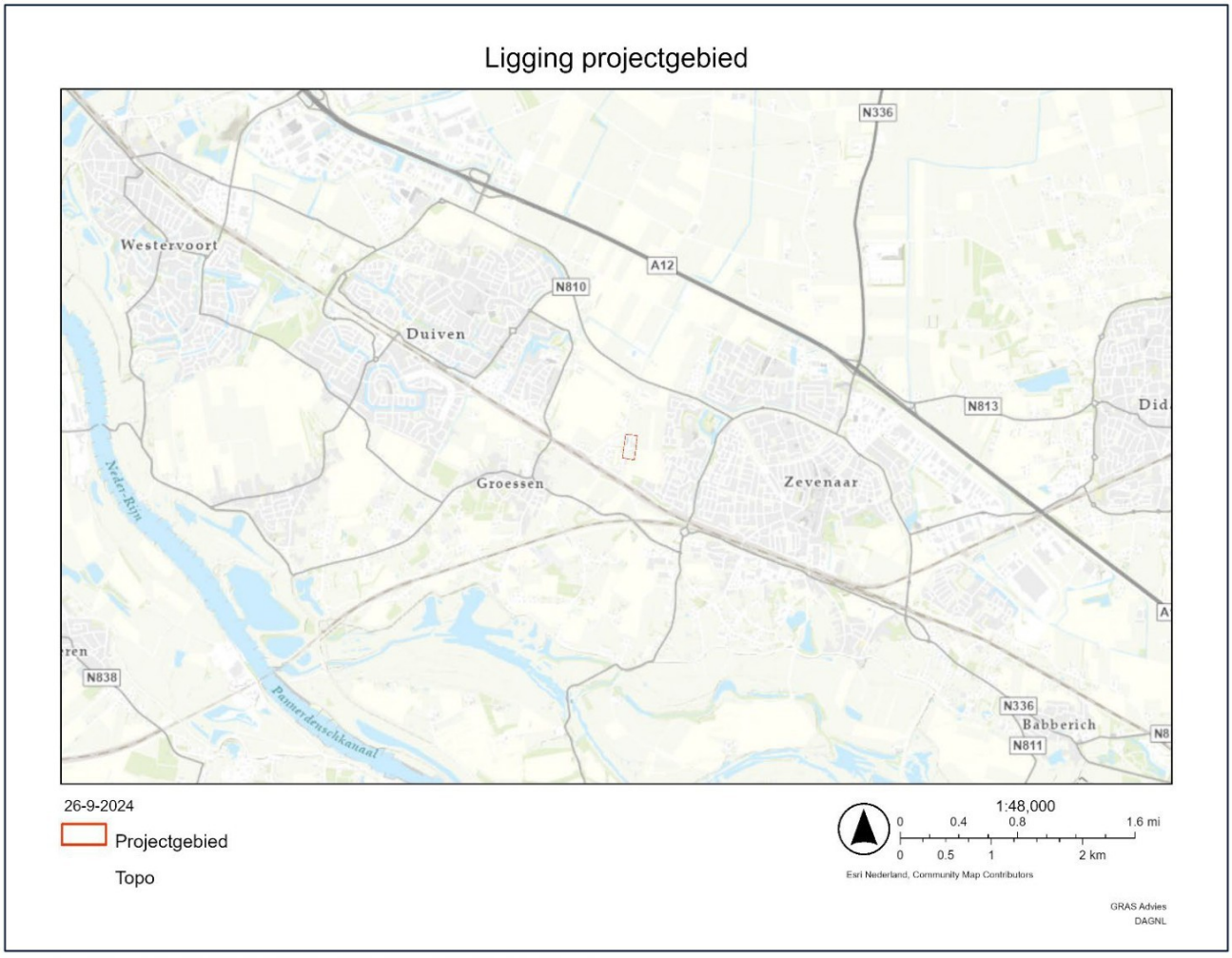
2.1 Gebiedsbeschrijving

Gegevens

Adres: Helhoek, percelen 77, 80, 83, 122, 123, 125, 1460 en 1461
Plaats: Groessen
Gemeente: Duiven
Provincie: Gelderland

Locatie en omgeving

Het projectgebied bevindt zich in de landelijke omgeving tussen de bebouwde kom van Duiven en Zevenaar in. Afbeelding 2.1 toont de ligging van het projectgebied. Aan de noordzijde van het terrein ligt agrarisch terrein en de N810 met daarachter de A12. Aan de oostzijde ligt Zevenaar en aan de westzijde Duiven. Het projectgebied grenst aan de zuidzijde aan en spoorlijn (Arnhem-Zevenaar-Doetinchem).

Afbeelding 2.1: Ligging van het projectgebied (rood kader).

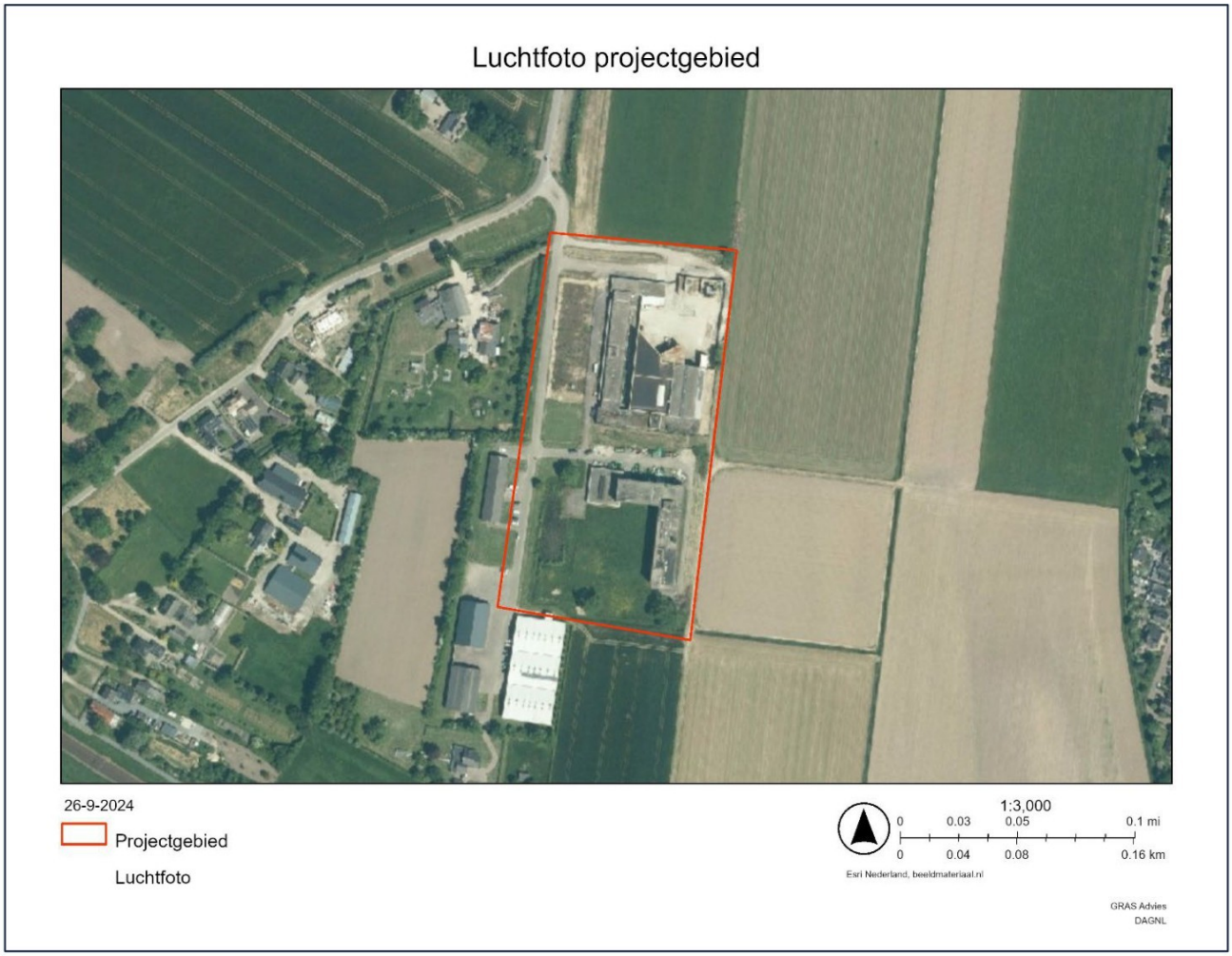
Terrein en kenmerken

De oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 33000m^2. Afbeelding 2.2 toont een luchtfoto van het projectgebied, inclusief begrenzing. Het terrein wordt bepaald door bebouwing, gazon, verharding, agrarisch terrein en bomen/bosschages Afbeelding 2.3 geeft een impressie van het projectgebied.

De bebouwing bestaat uit een tweetal gebouwen met een oppervlakte rond de 8000m^2. Het gebouw aan de noordkant bestaat uit twee verdiepingen en staat voor het grootste gedeelte leeg. Het gebouw wordt deels gebruikt als opslag en werkplaats. Het pand heeft een stenen muur met spouw en heeft een plat dak. Rondom het pand is metalen, houten en kunststof gevelbekleding aanwezig. Een deel van de ramen is gebroken en er groeit klimop langs de panden.

Het gebouw aan de zuidkant van het projectgebied bestaat uit drie verdiepingen. Momenteel staat het pand leeg in verband met vervuiling door asbest. Rondom het pand zijn open stootvoegen en spouwmuren aanwezig en een plat dak. Een aantal ramen zijn gebroken welke toegang geven tot het pand.

Het terrein rondom de gebouwen bestaat uit kruidenrijke vegetatie, gazon en dient als opslag van bouwmaterialen en bestrating. Aan de zuidkant is een vijver aanwezig met soorten als riet en grote lisdodde. In en rondom het gebied zijn een aantal bomen en bosschages aanwezig.

Afbeelding 2.2: Luchtfoto met begrenzing van het projectgebied (rood kader).

Afbeelding 2.3: Impressie van het projectgebied.

2.2 Beoogde ontwikkeling

Hermsen Vastgoed Ontwikkeling B.V. is voornemens om het projectgebied aan de Helhoek te Groessen te herontwikkelen. Hierbij wordt een deel van de bestaande panden gesloopt en wordt het terrein geherstructureerd met een duurzame inrichting met kleinere- en middelgrote logistieke bedrijven.

De werkzaamheden bestaan uit:

- Slopen bestaande bebouwing en verhardingen en sanering van vervuilde grond ter per plaatse van de percelen 1460, 1461 en 80.
- Handhaven huidige bedrijfsbebouwing en inrichting van de percelen 125, 123 en 77.
- Handhaven huidige bedrijfswoning perceel 77.
- Nieuwe bedrijfskavel mogelijk maken met een praktische inrichting van 0,5 ha tot 4 ha op de percelen 1460, 1461 en 80.
- Landschappelijk inpassing in lijn met verkavelingsrichting langs de randen.

Afbeelding 2.4: Schets huidige situatie ten opzichte van toekomstige situatie.

3 Onderzoeksmethodiek

Onderzoek is uitgevoerd om te beoordelen of de beoogde ruimtelijke ontwikkeling een mogelijk significant negatief effect heeft op (wettelijk) beschermde (natuur) gebieden, houtopstanden, plant- en diersoorten en bijzondere monumentale bomen. De door GRAS Advies gehanteerde onderzoeksmethodiek is onder te verdelen in 3 stappen.

Bureauonderzoek

Voor relevante datavisualisatie en gebieds- en soorteninformatie is o.a. de website van PDOK, het kadaster, Natura2000, RAVON, Sovon, de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), het natuurplatform Waarneming, de website van de provincie Gelderland en webgispublisher geraadpleegd. Daarnaast is er gebruik gemaakt van ArcGIS Pro en het vleermuisprotocol 2021. Er is informatie verzameld over:

- de locatie van het projectgebied, gebiedskenmerken, kenmerken van- en afstand tot beschermde en bijzondere gebieden en de mogelijke aanwezigheid en kenmerken van beschermde houtopstanden;
- de kenmerken en bijbehorende werkzaamheden van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling;
- verspreidingsgegevens en waarnemingen van beschermde plant- en diersoorten, monumentale bomen en invasieve exoten van de laatste 5 jaar, tot 5 km rondom het projectgebied.

Locatiebezoek

Tijdens een locatiebezoek zijn gegevens verkregen tijdens het bureauonderzoek geverifieerd. Verkennend onderzoek is in- en rondom het projectgebied uitgevoerd. Het uiteindelijke onderzoeksgebied is ter plaatse bepaald door een deskundige ecoloog. Dit is gedaan a.d.h.v. de informatie verworven tijdens het bureauonderzoek, de lokale situatie en de verwachte invloedsfeer van de beoogde ontwikkeling (hierbij te denken aan hinder van licht, trillingen en geluid). Zowel binnen als rondom het projectgebied is geïnventariseerd naar:

- de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bijzondere vegetatie en ongewenste invasieve exoten;
- de mogelijke aanwezigheid van beschermde diersoorten d.m.v. zichtwaarnemingen en indicatoren (Bijlage 2);
- habitattypen, habitatgeschiktheid- en functies voor beschermde soorten in het projectgebied én de omgeving.

Registratiegegevens van het locatiebezoek zijn opgenomen in Tabel 3.1. Tijdens het locatiebezoek is (indien van toepassing) gebruikt gemaakt van een verrekijker, endoscoop, meetlint, rolmaat, digitale registratie- en determinatiehulpmiddelen waaronder de Fieldmap Applicatie en persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's).

Analyse

Verzamelde gebiedsinformatie, soorteninformatie en veldgegevens zijn vergeleken met kenmerken van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Binnen een effectenbeoordeling zijn (indien mogelijk/relevant) de volgende aspecten met inachtneming van wettelijke kaders overwogen:

- De projectlocatie, het type project, de duur en periode, inclusief de invloedsfeer van de werkzaamheden (licht, geluid, trillingen en stikstofemissie).
- De mate en het effect van verstoring of aantasting van (beschermde) (natuur) gebieden en hun instandhoudingsdoelstellingen, habitattype, wezenlijke kenmerken en waarden.
- De mate en het effect van verstoring of aantasting van (beschermde) vegetatie en diersoorten, hun (essentieel) leefgebied en (indien relevant) de gunstige staat van instandhouding van de soort.
- De mogelijke gevolgen, maatregelen en (wettelijke) vervolgstappen.
- Indien invasieve soorten zijn vastgesteld, zijn maatregelen beschreven die aan de Europese verordening voldoen.

Tabel 3.1: Registratiegegevens locatiebezoek.

Datum	Tijdstip	Weersomstandigheden
22-04-2024	20:00 – 21:00	8ºC, 2 bft, onbewolkt, droog

GRAS Advies is een ecologisch adviesbureau en voert veldonderzoek uit volgens erkende en geldende soortprotocollen en kennisdocumenten. De deskundige ecologen van GRAS Advies zijn middels opleiding en ervaring bevoegd voor de verrichte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Beperkingen
Een verkennend onderzoek is geen gedetailleerd onderzoek. Uitgebreid vleermuisonderzoek of onderzoek naar de emissie en depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden vallen dan ook buiten het kader van dit onderzoek.

GRAS Advies maakt gebruik van de Nederlandse Databank Flora en Fauna voor verspreidingsgegevens. Deze database bevat alleen gevalideerde waarnemingen en kan enkel worden ingezet als hulpmiddel. Wanneer een soort niet geregistreerd staat binnen de NDFF omgeving, houdt dit niet in dat deze daar ook daadwerkelijk afwezig is.

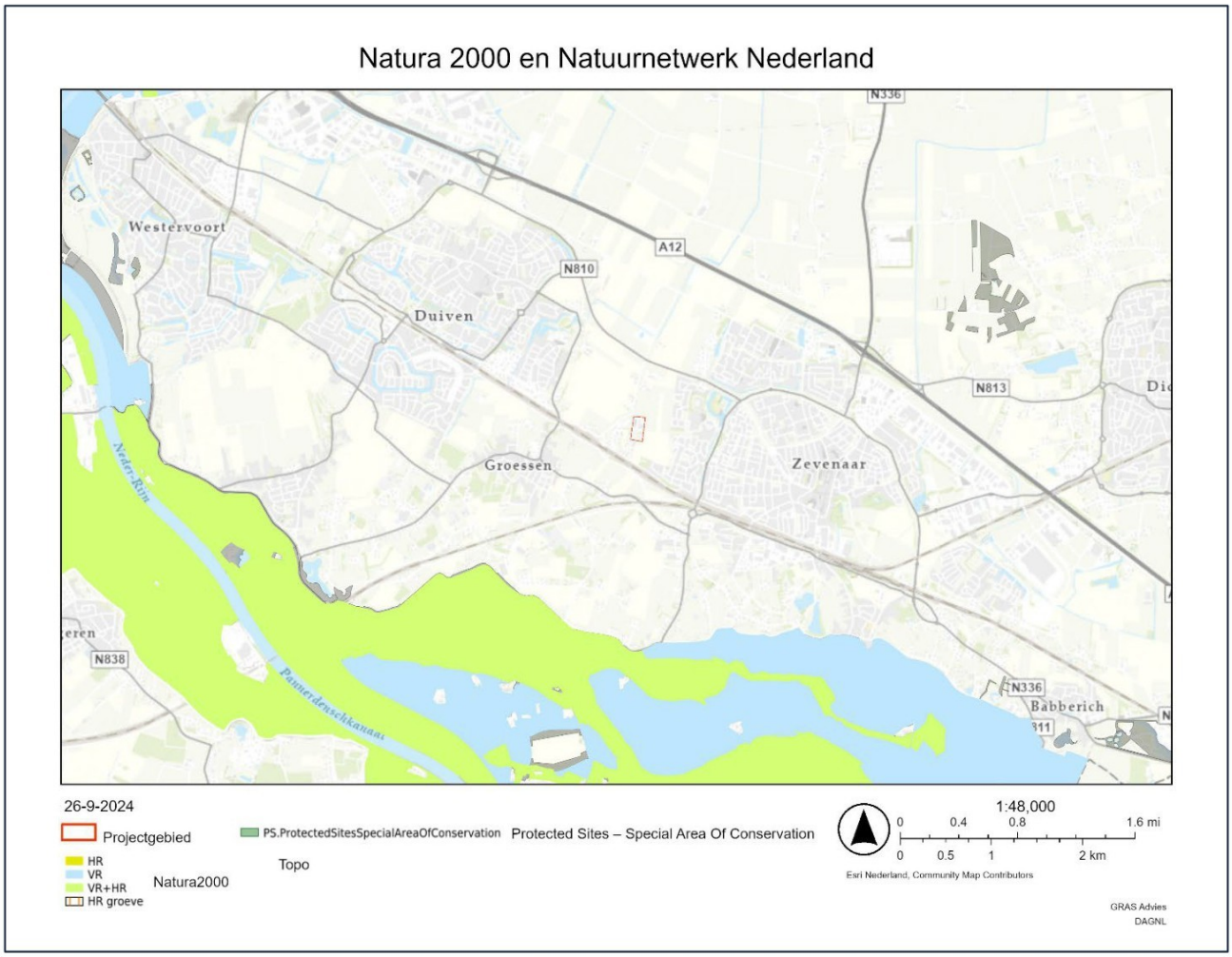
De ecologen van GRAS Advies spannen zich maximaal in om het onderzoek zo zorgvuldig mogelijk uit te voeren. Desondanks zal nooit een volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. GRAS Advies kan daarom geen aansprakelijkheid aanvaarden voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en/of fauna.

Geldigheidsduur onderzoek:
Aan het verrichtte onderzoek en de gegevens in deze rapportage zit een beperkte geldigheidsduur. In de regel is een quickscan geldig voor een periode van 3 jaar tenzij in deze periode wezenlijke ecologische veranderingen plaatsvinden.

4 Beschermde gebieden

4.1 Natura 2000

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Rijntakken op ca. 2 km afstand van het projectgebied (Afbeelding 4.1). Dit gebied is beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Het bestaat uit verschillende habitattypen waaronder H6210 – Stroomdalgraslanden en H91F0 – Droge hardhoutooibossen. Enkele Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten zijn de grote modderkruiper, meervleermuis, dodaars en zwarte stern. Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Het wordt hiervan gescheiden door wegen, bebouwing, een spoorlijn en agrarisch terrein.

Afbeelding 4.1: Ligging van het projectgebied (rood kader) t.o.v. Natura 2000-gebied de Rijntakken (groen en blauw) en Natuurnetwerk Nederland gebied (grijs). Bron: Interprovinciaal overleg (IPO) (2022) & Ministerie van Economische Zaken (2018).

Effectenbeoordeling

Het projectgebied bevindt zich buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Geen van de bovengenoemde habitattypen komen in het projectgebied voor. Gezien de beperkte omvang van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling en afstand tot het projectgebied, vallen Natura 2000-gebieden buiten de invloedsfeer van het projectgebied. Directe verstoring van Natura 2000-gebieden en negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen door (bouw) gerelateerde werkzaamheden zoals licht, geluid en trillingen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Een substantieel, negatief effect van de beoogde ontwikkeling op de stikstofemissie en depositie en daarmee op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden kan desgewenst nader worden onderzocht d.m.v. een stikstofberekening.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Het dichtstbijzijnde gebied behorend tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is gelegen op ca. 2 km afstand van het projectgebied (Afbeelding 4.1). Doordat het gebied in Gelderland ligt, is het onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk(GNN). Dit gebied valt onder Natura 2000-gebied. Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het NNN gebied en wordt hiervan gescheiden door wegen, bebouwing, een spoorlijn en agrarisch terrein.

Effectenbeoordeling
Het projectgebied bevindt zich buiten de begrenzing van GNN/NNN-gebied. Gezien de beperkte omvang van de beoogde ontwikkeling en afstand tot het projectgebied, valt het GNN/NNN gebied buiten de invloedsfeer van het projectgebied. Verstoring van NNN gebied en negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en kwaliteiten van dit gebied kan op voorhand worden uitgesloten.

4.3 Gebieden van provinciaal belang

Er bevinden zich geen gebieden van provinciaal belang in de omgeving van het projectgebied en binnen de invloedsfeer van de beoogde ontwikkeling.

4.4 Houtopstanden

Indien bomen worden gekapt geldt mogelijk een kapmelding of herplantplicht. Een vergunningscheck via het Omgevingsloket wordt geadviseerd.

5 Beschermde soorten

Hoofdstuk 5 geeft een overzicht van de soorten en/of soortgroepen die binnen dit verkennend onderzoek zijn meegenomen. Het toont welke beschermde soorten mogelijk voorkomen in en/of rondom het projectgebied en van welke soorten mogelijke aanwezigheid niet aannemelijk is. Soorten zijn opgenomen of uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en geregistreerde waarnemingen in combinatie met bevindingen tijdens het locatiebezoek. Tabel 5.1. geeft een overzicht van bekende waarnemingen in en rondom het projectgebied aan de hand van NDFF verspreidingsgegevens.

Tabel 5.1: Soortgroepen met mogelijk voorkomende beschermde soorten in en rondom het projectgebied a.d.h.v. NDFF verspreidingsgegevens.

Soortgroepen	Soort	Projectgebied geschikt
Grondgebonden zoogdieren	Bosmuis	Ja
	Bunzing	Ja
	Eekhoorn	Nee
	Egel	Ja
	Haas	Ja
	Huisspitsmuis	Ja
	Konijn	Ja
	Ree	Ja
	Steenmarter	Ja
	Veldmuis	Ja
	Vos	Ja
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	Ja
	Laatvlieger	Ja
	Rosse vleermuis	Nee
Reptielen	N.v.t.	Nee
Amfibieën	Bastaardkikker	Ja
	Bruine kikker	Ja
	Gewone pad	Ja
	Kamsalamander	Nee
	Kleine watersalamander	Ja
	Rugstreeppad	Ja
Vissen	N.v.t.	Nee
Ongewervelden	Grote vos	Nee
	Sleedoornpage	Nee
	Teunisbloempijlstaart	Nee
Planten	Knolspirea	Nee

5.1 Vrijgestelde soorten

Gezien de aangetroffen vegetatie en omgeving kunnen soorten als egel, haas, konijn, ree, vos, algemene muizen-soorten, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander worden verwacht. Het projectgebied is mogelijk onderdeel van de leefomgeving van deze soorten. Deze soorten zijn beschermd conform de Omgevingswet ‘andere soorten’, maar staan ook in de categorie ‘vrijgestelde soorten’. Dit houdt in dat bij uitvoering van de werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling, een vrijstelling voor deze soorten geldt. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

5.2.1 Kleine marterachtigen

Voorkomen en functie
De hermelijn (*Mustela erminea*), wezel (*Mustela nivalis*) en bunzing (*Mustela putorius*) zijn nationaal beschermde martersoorten. Ze zijn niet vrijgesteld in de provincie Gelderland. Deze soorten komen in de meeste habitats voor, al heeft de hermelijn een voorkeur voor vochtiger terrein. Ze zijn te vinden in open landschap, bossen, weilanden, rietlanden, houtwallen en akkers en prefereren kleinschalig (cultuur)landschap met takkenrillen, struweel, hagen, bosschages, rommelhopen en rommelschuren. Deze essentiële

lijnvormige elementen dienen als rust- of verblijfplaats, voortplantingsplaats of als verbindingsroute tussen gebieden (BIJ12, 2024).

Volgens verspreidingsgegevens en de NDFF komt de bunzing in de omgeving van het projectgebied voor. De panden binnen het projectgebied bevatten openingen welke groot genoeg zijn voor het intreden van kleine marterachtigen. Kleine marterachtigen vinden hier voldoende dekking. De kruidenrijke vegetatie in en rondom het projectgebied biedt ook voldoende vegetatie maar kan tevens gebruikt worden als foerageergebied en/of migratieroute. Tijdens het locatiebezoek zijn geen exemplaren waargenomen en er zijn geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van kleine marterachtigen.

Effectenbeoordeling
Gezien de aanwezige geschikte habitatfuncties binnen het projectgebied in de vorm van voldoende dekkingsmogelijkheden in panden, bosschages en bouwmateriaal en de aanwezigheid van kruidenrijke vegetatie en bosschages welke kunnen dienen als foerageergebied en/of migratieroutes zijn negatieve effecten door de beoogde ontwikkelingen niet uit te sluiten. Een aanvullend soortenonderzoek en mogelijke omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna-activiteit zijn nodig.

5.2.2 Steenmarter

Voorkomen en functie
De steenmarter (*Martes foina*) is een nationaal beschermde soort die niet is vrijgesteld in de provincie Gelderland. De soort wordt gezien als een 'cultuurvolger' en dankt zijn naam aan zijn voorkeur voor steenachtig habitat zoals steengroeven en gebouwen. De soort is te vinden in parklandschap maar vooral in de buurt van dorpen, boerderijen en zelfs grote steden. Oude schuren, heggen en geriefbosjes zijn erg geschikt. Essentieel is de aanwezigheid van groenstroken, heggen, bosjes en bermen waar de soort foerageert (Zoogdiervereniging, z.d.).

De steenmarter is waargenomen rondom het projectgebied. De panden binnen het projectgebied zijn geschikt als mogelijke verblijfplaats voor de steenmarter vanwege de aanwezigheid van voldoende dekking. Rondom het projectgebied zijn bosschages, kruidenrijke vegetatie en weilanden aanwezig welke kunnen dienen als foerageergebied en/of migratieroute.

Effectenbeoordeling
De aanwezigheid van essentiële habitatfuncties van de steenmarter binnen het projectgebied is aannemelijk. Een negatief effect op deze habitatfuncties door de beoogde ontwikkelingen is daarmee niet uit te sluiten. Een aanvullend onderzoek en mogelijk omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna-activiteit is nodig.

5.3 Vleermuizen

Voorkomen en functie
Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn. Verblijfplaatsen zijn doorgaans te vinden in holten, kieren en andere openingen in bomen of gebouwen. Vleermuizen komen bijna overal voor en zijn vooral te vinden in gesloten tot halfopen landschap waar ze doorgaans in de beschutting van opgaande elementen foerageren langs een vast netwerk van lijnvormige structuren zoals kanalen, lanen, tuinen, boomkruinen, bebouwing en waterpartijen.

Volgens verspreidingsgegevens en de NDFF kunnen in de omgeving van het projectgebied de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis worden aangetroffen. Binnen het projectgebied zijn geschikte openingen aangetroffen welke gebruikt kunnen worden als verblijfplaats van vleermuizen (Afbeelding 5.1). Deze zijn aanwezig in de vorm van open stootvoegen, onder daklijsten, achter gevelbekleding en ruimtes aan de binnenzijde van de panden zelf. De panden en het groen in en rondom het projectgebied dient mogelijk als vliegroutes en/of foerageergebied.

Effectenbeoordeling
Het projectgebied maakt mogelijk onderdeel uit van een essentiële habitatfuncties voor vleermuizen. De beoogde ontwikkeling heeft door de omvang en nabijheid tot deze habitatfuncties mogelijk een negatief effect op deze essentiële functie van de vleermuis in het projectgebied én op de gunstige staat van instandhouding van

de soort. Een aanvullend soortenonderzoek zodat de aanwezigheid of afwezigheid kan worden aangetoond en mogelijk een omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna-activiteit voor vleermuizen is nodig.

Afbeelding 5.1. Geschikte openingen voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

5.4 Vogels

Voorkomen en functie

Alle inheemse in het wild levende vogels zijn beschermd onder de Vogelrichtlijn. Tabel 5.2 geeft een overzicht van alle vogelsoorten die gezien verspreidingsgegevens van de NDFF in of rondom het projectgebied voorkomen. Aan een deel van deze soorten is een categorie toebedeeld gerelateerd aan de nest beschermde status. Nesten van vogels uit categorie 1 t/m 4 zijn altijd jaarrond beschermd. Soorten met een andere categorie vallen onder soorten mét jaarrond beschermde nesten of hebben een andere specifieke beschermde status gerelateerd aan hun nestbouwkenmerken of staat van instandhouding. Vogelsoorten die niet onder categorie 1 t/m 5b vallen zijn soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. De exacte definities van deze categorieën zijn opgenomen in *Lijst beschermde soorten Omgevingswet* (Hunink, 2024).

Tabel 5.2: Vogelsoorten die a.d.h.v. NDFF verspreidingsgegevens in of rondom het projectgebied aanwezig zijn inclusief nest beschermde status.

Soort	Categorie
Steenuil	1
Gierzwaluw	2
Huismus	2
Roek	2
Ooievaar	3
Buizerd	4
Sperwer	4
Blauwe reiger	5
Boerenzwaluw	5
Boomklever	5
Boomkruiper	5
Ekster	5
Groene specht	5
Grote bonte specht	5
Koolmees	5
Pimpelmees	5
Spreeuw	5
Torenvalk	5
Zwarte kraai	5

Gebouwbewonende vogels met een jaarrond beschermd nest

Binnen het projectgebied zijn openingen aanwezig welke geschikt kunnen zijn voor gebouwbewonende vogels zoals de huismus en de gierzwaluw.

Verder zijn er een aantal ruiten gebroken van de bestaande panden welke toegang geven tot de binnenzijde van deze panden. Soorten als de kerk- en steenuil kunnen deze openingen gebruiken en de binnenzijde van de panden gebruiken als rust- en/of nestlocatie (Afbeelding 5.2).

Afbeelding 5.2. Geschikte openingen voor kerk- en steenuil.

Niet-gebouwbewonende vogels met een jaarrond beschermd nest

Binnen het projectgebied zijn geen grote nesten aangetroffen welke mogelijk in gebruik zijn door vogels met een jaarrond beschermd nest. Tevens is het grootste deel van de vegetatie van onvoldoende formaat voor grote nesten en het overgrote deel van vegetatie blijft gewaarborgd in de toekomstige situatie.

Overige vogels

De aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels is wel aannemelijk. Deze nesten zijn alleen beschermd wanneer ze in gebruik zijn tijdens de broedperiode. Nesten van broedende vogels én hun omgeving zijn altijd wettelijk beschermd en mogen niet worden verstoord Deze soorten zullen mogelijk verstoring ondervinden van de beoogde werkzaamheden. Maatregelen om verstoring te voorkomen zijn noodzakelijk.

Effectenbeoordeling

Gezien de locatie en het terrein is het mogelijk dat vogels met een jaarrond beschermd nest het projectgebied als rust- en/of nestlocatie gebruiken. Een aanvullend onderzoek om de aan- of afwezigheid van deze vogels vast te stellen is een aanvullend onderzoek nodig.

5.5 Reptielen

Voorkomen en functie

Reptielen vormen een klasse van koudbloedige dieren waarvan een deel Nationaal beschermd wordt, of valt onder de bescherming van de Habitatrichtlijn. Reptielen komen voor in verschillende habitats, variërend van droge heide en zandgronden onder vegetatie en dood hout tot vochtige plaatsen, duinen, hoogveen en andere waterrijke gebieden.

Volgens verspreidingsgegevens en de NDFF komen er in en rondom het projectgebied geen beschermde reptielen voor.

Tijdens het locatiebezoek zijn geen geschikte habitats voor soorten die in deze groep vallen aangetroffen. Er zijn geen geschikte zandige open plekken aanwezig, geschikt als bijvoorbeeld rustplaats en zijn geen beschutting biedende plekken zoals dichte strooisellagen en houtstapels aanwezig. Tevens is de omgeving van het projectgebied zeer matig geschikt.

Effectenbeoordeling

Gezien de locatie en terreinkenmerken van het projectgebied en het ontbreken van geschikte habitats, kan de aanwezigheid van reptielen binnen en rondom het projectgebied worden uitgesloten. De beoogde ruimtelijke ontwikkelingen hebben geen negatieve effecten op soorten in deze klasse en aanvullend onderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning zijn niet nodig.

5.6 Amfibieën

Voorkomen en functie

Amfibieën zijn een soortgroep die aan waterrijke habitats zijn gebonden al zijn er amfibieën die grotendeels op het land leven. Net als reptielen worden sommige soorten uit deze soortgroepen Nationaal beschermd en/of vallen onder bescherming van de Habitatrichtlijn.

Er zijn verspreidingsgegevens of waarnemingen bekend binnen de NDFF betreft deze soortgroep in en rondom het projectgebied. Dit zijn de bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kamsalamander, kleine watersalamander en rugstreeppad. De bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander zijn vrijgesteld in de provincie Gelderland. Binnen het projectgebied zijn geen voedselrijke, stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie aanwezig welke geschikt is voor de kamsalamander.

Echter is het projectgebied wel geschikt voor de rugstreeppad. Binnen het projectgebied is het aannemelijk dat regenwater stagneert, verder is er dekkingsmogelijkheid aanwezig en vergraafbaar zand (Afbeelding 5.3).

Afbeelding 5.3. Geschikt habitat voor de rugstreeppad.

Effectenbeoordeling

Binnen en rondom het projectgebied zijn geschikte habitats aanwezig voor de rugstreeppad. De aanwezigheid van beschermde amfibieën kan daarmee niet worden uitgesloten. Aanvullend soortenonderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna-activiteit zijn voor de rugstreeppad nodig.

5.7 Vissen

Er zijn enkele vissoorten die Nationaal worden beschermd en een paar die vallen onder de Habitatrichtlijn. Vissen zijn gebonden aan water. De meeste beschermde soorten komen voor in stromende beken en riviertjes, al zijn er ook soorten die die juist voorkomen in sloten met ondiep water en een dikke modderlaag.

Er zijn geen verspreidingsgegevens of waarnemingen bekend binnen de NDFF betreft deze soortgroep in en rondom het projectgebied. Binnen het projectgebied zijn geen (permanente) waterlichamen zoals beken of sloten aanwezig.

Effectenbeoordeling

Gezien het ontbreken van geschikte habitats voor deze watergebonden soortgroep, kan de aanwezigheid van beschermde vissen binnen het projectgebied worden uitgesloten. Aanvullend soortenonderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna-activiteit zijn niet nodig.

5.8 Ongewervelden

Voorkomen en functie

De groep ongewervelden wordt breed vertegenwoordigd. Echter wordt maar een relatief klein deel Nationaal of onder de Habitatrichtlijn beschermd. Het betreft hier onder andere libellensoorten, keversoorten en verschillende soorten dagvlinders. De habitat van beschermde soorten die hieronder vallen is wijdverspreid en sterk afhankelijk van bodem, vegetatietypen, kwaliteit en beheer.

Er zijn verspreidingsgegevens of geregistreerde waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden in of in de omgeving van het projectgebied. Dit zijn de grote vos, sleedoornpage en teunisbloempijlstaart.

Binnen en rondom het projectgebied zijn geen bijzondere vegetatietypen of waardplanten (populier, sleedoorn, wilg, iep, teunisbloem, kattenstaart) waargenomen. Daarnaast blijft een overgrote deel van de vegetatie bestaan in de toekomstige situatie.

Effectenbeoordeling
Het projectgebied biedt geen geschikte habitats voor beschermde ongewervelden. Derhalve kan de aanwezigheid van beschermde ongewervelden binnen het projectgebied redelijkerwijs worden uitgesloten en is aanvullend soortenonderzoek en een omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna-activiteit niet nodig.

5.9 Flora

Beschermde flora valt onder de Habitatrichtlijn en/of zijn nationaal beschermd. Volgens verspreidingsgegevens komt de knolspirea voor rondom het projectgebied, deze is echter niet aangetroffen binnen het projectgebied.

Het projectgebied wordt gekenmerkt door gebouwen, grote delen zijn verhard, de omgeving is goed onderhouden en wordt intensief beheerd. Tijdens het locatiebezoek zijn o.a. soorten als braam, grassen en brandnetel (*Utrica spp.*) aangetroffen wat wijst op een verrijkte bodem. Deze voedselrijke omstandigheden zijn niet geschikt voor deze beschermde soorten.

Door het ontbreken van een geschikt habitattype en de huidige inrichting van het projectgebied, de aanwezigheid van beschermde plantensoorten redelijkerwijs worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning op basis van een flora- en fauna-activiteit zijn niet nodig.

6 Conclusie en aanbevelingen

Op basis van de resultaten van dit verkennend onderzoek zijn de belangrijkste conclusies en aanbevelingen als volgt:

Gebiedsbescherming

De beoogde ruimtelijke ontwikkeling veroorzaakt geen (significante) negatieve effecten op beschermde natuurgebieden als gevolg van directe verstoring (licht, geluid en trillingen). Mogelijk geldt een kapmelding of herplantplicht. Een vergunningscheck via het Omgevingsloket wordt geadviseerd.

Een substantieel, negatief effect van de beoogde ontwikkeling op de stikstofemissie en depositie en daarmee op Natura 2000-gebieden kan desgewenst nader onderzocht worden d.m.v. een stikstofberekening.

Soortenbescherming

De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de onderstaande beschermde soorten kan niet worden uitgesloten. Deze soorten zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Omdat negatieve effecten op deze soorten als gevolg van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling mogelijk zijn en hierdoor wellicht verbodsbepalingen uit de Omgevingswet worden overtreden, is aanvullend soortenonderzoek noodzakelijk.

- Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel).
- Steenmarter
- Vleermuizen (gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis).
- Huismus
- Gierzwaluw
- Kerk- en steenuil
- Rugstreeppad

Aanvullend soortenonderzoek
Omreden dat de aanwezigheid van enkele door de Omgevingswet beschermde soorten niet kunnen worden uitgesloten, adviseert GRAS Advies deze soorten definitief vast te stellen, dan wel uit te sluiten d.m.v. een **aanvullend soortenonderzoek**.

Wanneer de aanwezigheid van een soort hiermee wordt vastgesteld, zal blijken welke vervolgstappen mogelijk zijn en/of een omgevingsvergunning noodzakelijk is.

Indien geen soortspecifiek, ofwel aanvullend soortenonderzoek wordt uitgevoerd kan er mogelijk geen omgevingsvergunning worden verleend.

De aanwezigheid van (beschermde) soorten uit onderstaande soortgroep is aannemelijk. Aanvullend soortenonderzoek en een mogelijke omgevingsvergunning zijn niet nodig mits tenminste één van de daaropvolgende maatregelen wordt toegepast:

- (Broed)vogels:

Verstoring van broedvogels kan voorkomen worden door de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen is globaal aan te geven tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van weersomstandigheden en de specifieke soort. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Omgevingswet.

De aanwezigheid van algemene soorten waaronder haas, konijn, ree, bruine kikker en gewone pad valt niet uit te sluiten. Deze soorten zijn in de provincie Gelderland vrijgesteld. Een aanvullend soortenonderzoek en omgevingsvergunning voor deze soorten is niet nodig. Desondanks geldt voor deze soorten de zorgplicht.

Zorgplicht

In artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), is de zorgplicht voor alle in het wild voorkomende planten en dieren vastgelegd. Lid 1 van het artikel luidt als volgt:

1. “Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
a. “alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.”

Deze zorgplicht wordt nader geconcretiseerd omdat initiatiefnemers op grond van lid 2 verplicht zijn zich ervan dienen te vergewissen dat op de locatie van de voorgenomen activiteit, geen in het wild levende dieren van beschermde soorten of hun belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats aanwezig zijn (Bron: BIJ12, 2024).

Bronnen

BIJ12 (2024). Juridisch kader. Behorende bij kennisdocumenten soortbescherming. Versie 2.0, januari 2024.

BIJ12 (2023). Kennisdocument Huismus Passer domesticus, Versie 2.1, februari 2023, Utrecht.

BIJ12 (2024). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis Pipistrellus pipistrellus. Versie 2.0, april 2024.

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gierzwaluw Apus apus, Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2024). Kennisdocument Kleine marterachtigen. Versie 1.0, januari 2024.

BIJ12 (2017). Kennisdocument Rugstreeppad Bufo calamita. Versie 1.0, juli 2017.

Arntzen & Smit (2009). Factsheet Kamsalamander (Triturus cristatus). Datum geraadpleegd: 22-04-2024.

Guillon, C.P., de Groot, M.R, van Hees, S.R.W, van der Wijngaart, T., & Faber, P.A. (2022). Ruimtelijke bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) onder de Omgevingswet. Juli 2022.

Hunink, S. (2023). Lijst beschermde soorten Omgevingswet. Natuurinclusief, Borculo. 21 mei, 2024.

Interprovinciaal overleg (IPO). (2022). Natuurnetwerk Nederland (ehs). Atlas Leefomgeving.

Ministerie van Economische Zaken. (2018). Natura 2000-gebieden. Atlas Leefomgeving.

Nationale Databank Flora en Fauna (z.d.). https://ndff-ecogrid.nl/ Datum geraadpleegd: 22-04-2024.

Overheid.nl. Officiële bekendmakingen. https://zoek.officielebekendmakingen.nl/uitgebreidzoeken. Datum geraadpleegd: 22-04-2024.

Patronale Dienst voor Organisatie en Kontrole van de Bestaanszekerheidstelsels (PDOK). https://app.pdok.nl/viewer/?origin=pdoknl. Datum geraadpleegd: 22-04-2024.

Arntzen & Smit (2009). Factsheet Kamsalamander (Triturus cristatus). Datum geraadpleegd: 22-04-2024.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021). Vleermuisprotocol 2021, januari.

Bijlage 1: Veldwerk inventarisatie en indicatoren

- Bebouwing en overige complexen:
  Kenmerken zoals gaten, spleten, kieren, luiken, holten en andere openingen in wanden, kozijndelen, muren en afwerking, stootvoegen, schachten en bekisting, onder dakgoten of dakpannen, onder enige dakbedekking of afwerking zoals loodslabben, dakbeschot en boeiboorden, tussen schotten, balken, aanleunende delen en ventilatieopeningen, spouwmuren, zolders, kelders, kruipruimten en platte daken.

- Lijnvormige elementen:
  Structuurvormende eenheden met aansluitende delen en/of opzichzelfstaande doorlopende elementen waaronder akkers, grasland, bomenrijen, lanen, wegdelen, watergangen, muren, aaneensluiting van panden, complexen of andere vormen van bebouwing, een aaneensluiting van scheidingslijnen tussen open velden of open water of andere kenmerken die sterk afwijken van kenmerken van naastgelegen en verbonden structuren zoals begroeiing.

- Vegetatie:
  Kenmerken van staande en liggende vegetatie waaronder type, kwantiteit, soorten, hoogte, dikte, dichtheid en algemene doorlaatbaarheid en toegankelijkheid, locatie en afstand t.o.v. mogelijk verstorende elementen, aaneensluiting van vegetatie, aaneensluiting en ligging t.o.v. routebepalende elementen of andere mogelijke habitatfuncties, losse bast delen, leeftijd en aanwezigheid van dood hout.

- Rust- verblijf- en broedplaatsen:
  Indicerende kenmerken beschreven onder ‘Bebouwing en overige complexen’ en kenmerken aanwezig in bomen of andere houtige elementen, in palen, kasten, zolders en afgesloten ruimtes zoals takjes, bedding en andere isolerende materialen, als dan niet verzameld, holen of kuilen in vegetatie, bodem of in andere al dan niet aangebrachte structuren, hopen van takken, puin of andere dekking creërende materialen, zandplaatsen en de verplaatsbaarheid van zand.

- Water:
  Kwaliteit waaronder helderheid, diepte, stroming en stabiliteit, aanwezigheid van waterplanten en oevervegetatie, aansluiting met andere waterpartijen of watergangen, bodem en oeverkenmerken, helling van het talud, fluctuaties, mate van verstoring en ligging.

- Sporen:
  Kenmerken waaronder excrementen zoals braaksels, braakballen en uitwerpselen, latrines, delen van eischalen, nesten en prooiresten, delen van vacht zoals haren en veren, pootafdrukken, wissels, krabsporen, knaagsporen, voedselresten, voedselverzamelplaatsen en wroetsporen.

- Overige:
  Geluiden zoals zang, roep en bewegingsgeluiden, geur, smeerplekken, aanwezigheid van waardplanten en zaadplanten of overige voedselbronnen waaronder vruchtdragende vegetatie of knaagdieren, aanwezigheid en volledigheid van (essentiële) habitatfuncties, aansluiting met omliggende habitatfunctie leverende gebieden en algemene verstoringsfactoren.